

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
“ПОЛЬСЬКА МОВА І ПОЛОНІСТИКА У СХІДНІЙ ЄВРОПІ:
МИНУЛЕ І СУЧАСНІСТЬ”
(Львів, 24–26 жовтня 2014 року)

1 квітня 2014 р. виповнилося десять років від дня створення у Львівському національному університеті імені Івана Франка кафедри польської філології. Після майже шістдесяти років функціонування в рамках кафедри слов'янської філології 2004 р. львівська полоністика знову виокремилася, закономірно продовживши сильні традиції полоністичних студій у Львівському університеті, закладені ще на початку XIX ст. (перша кафедра історії польської мови та літератури тут була створена 1826 року). За десять років свого існування кафедра стала важливим науковим осередком, самостійно підготувала понад 120 кваліфікованих фахівців-полоністів, провела кілька наукових форумів, налагодила активну співпрацю з багатьма науковими інституціями в Україні і світі.

Свій перший ювілей кафедра вирішила відзначити проведенням міжнародної конференції, присвяченої проблемам польської мови та полоністики у Східній Європі. Наукова подія збирала у стінах Львівського університету вчених-полоністів із Варшави, Кракова, Познані, Вроцлава, Лодзі, Катовіц, Кельце, Любліна, Мінська, Кишинєва, Дрогобича, Львова. Основний акцент організатори конференції зробили на специфіці навчання польської мови у Східній Європі та функціонування польської мови у полоноцентричних комунікативних спільнотах на схід від сучасних кордонів Польщі, на проблематиці польсько-східно-слов'янського культурного прикордоння та діалогу між Польщею та культурами слов'янського Сходу в минулому і сьогоденні. Із 70 потенційних учасників, що зголосилися до участі у конференції, прибуло 62 особи (38 – з України, 24 – з-за кордону).

Робота пленарного засідання розпочалася виступом доцента, завідувача кафедри польської філології **Алли Кравчук**, яка зробила екскурс в історію львівської полоністики, окреслила перспективи її розвитку, а також продемонструвала науковий доробок і основні напрями діяльності працівників кафедри польської філології Львівського національного університету ім. І.Франка. Великий інтерес викликала також доповідь гості з Лодзького університету **Гражини Жажицької**, присвячена діяльності Ради Польської Мови, зокрема змістовному наповненню її інтернет-сторінки та можливим шляхам прикладного застосування її у дидактичних цілях.

Проблематика мовознавчих доповідей охопила широкий спектр тем – від окремих складних аспектів навчання польської мови як іноземної до проблем фразеології, антропонімії та соціолінгвістики. У перший день учасники конференції – всі, хто цікавиться навчанням польської мови та культури – заслухали цікаві доповіді **Анни Домбровської** та **Малгожати Пасєки** (Вроцлав), в яких йшлося про представленість назв географічних об'єктів східних теренів колишньої Польщі в підручниках з польської мови для іноземців; **Пьотра Гарнцарека** (Варшава), який висунув і розвинув тезу про те, що спільне історичне минуле може зашкодити іноземцям, що освоюють польську мову. Мовний образ України й українців на основі матеріалів для випускників польських шкіл (тестів, довідників) окреслив **Гжегож Рудзінський** (Лодзь).

Плідні наукові дискусії продовжилися в суботу, 25 жовтня, на засіданнях трьох секцій. Особливо жваві дискусії точилися довкола проблем навчання польської мови та культури. **Уршуля Добеш** (Вроцлав) продемонструвала, яким чином можна полегшити іноземцям декодування різних текстів польської культури, а також допомогти їм осягнути польські реалії; **Анна Рабчук** (Варшава) зробила огляд відповідей респондентів-іноземців на питання, що стосувалися польського мовного етикету; **Уршуля Белецька** (Варшава) розглянула особливості навчання польської мови іноземних студентів, що страждають на дислексію; **Агнешка Вроновська** (Варшава) визначила типові помилки у польському

мовленні східних слов'ян, причини втрати мотивації до подальшого вивчення польської мови, а також зробила пропозиції щодо заохочення східнослов'янських студентів до вдосконалення мовної компетенції; **Каміла Квятковська** (Кишинів–Люблін) ознайомила слухачів із процесом вивчення польської мови в сучасній Молдові; **Єжи Ковалевський** (Львів), узагальнивши педагогічний досвід роботи з українськими студентами, зробив спробу дати відповідь на контроверсійне питання “Чи можна вчитися на помилках?”.

Про найновіші тенденції розвитку сучасної польської мови слухачі могли довідатися з виступів **Марека Лазінського** (Варшава), який представив мовні корпуси Інституту польської мови та можливості їх застосування в дидактиці; **Веслава Стефаньчика** (Краків), який розповів про тенденції і зміни в межах дієслівних форм теперішнього часу; **Ірини Бундзи** (Львів), яка доповіла про результати словниково-корпусного аналізу множинних відповідників польських іменників *singularia tantum*; **Христини Ніколайчук** (Львів), яка окреслила сучасні динамічні зрушення у польській фразеології на позначення середнього віку людини.

У своїх виступах доповідачі торкнулися інших проблемних полів, особливостей мовлення польської діаспори у Східній Європі (**М.Зелінська, Л.Король, О.Огорілко**), лінгвістичної специфіки окремих польськомовних текстів (**А.Новаковська, В.Петшак, О.Макарова**), мовних контактів та історичних аспектів польської мови на Сході (**Л.Гонтарук, Я.Каменський, К.Вельгош, П.Левчук**). **Любов Остап** (Львів) представила своє дослідження власних імен польського походження в українській ойконіміці та сучасному чеському антропоніміконі; **Ірина Процик** (Львів) зацікавила слухачів доповіддю про спільні та відмінні риси у соціолекті українських і польських футбольних фанатів.

Літературознавча частина конференції, хоч і скромніша за кількістю доповідей, вмістила в себе виступи на цілу низку цікавих, актуальних, інколи – суперечливих і дискусійних тем. Проблематику реценції прикордоння в польській культурі відкрила доповідь **Анджея Зенєвича** (Варшава), присвячена образам Кресів у польській літературі та рефлексії над ним у контексті історії Східної Європи ХХ ст. Ця домінанта польсько-східнослов'янських, насамперед польсько-українських, контактів у літературі й культурі продовжилася в наступних доповідях. **Михайло Гнатюк** та **Валерій Корнійчук** (Львів) зосередилися на ролі Івана Франка в польсько-українських взаєминах у Галичині на зламі ХІХ–ХХ століть. Окремий блок доповідей стосувався польської літератури у Львові та її окремих, досі ще мало вивчених як у Польщі, так і в Україні, постатей: **Гражина Легутко** (Кельце) присвятила свій виступ львівському епізоду біографії письменника Густава Даниловського, **Барбара Гершевська** (Кельце) представила галерею постатей польських письменниць і вчених, випускниць міжвоєнної львівської полоністики – І.Домбської, С.Скварчинської, Д.Фогель, Г.Гурської. Доповідь **Віри Меньок** (Дрогобич) була присвячена темі діалогу культур у творчості ще одного великого письменника прикордоння – Бруно Шульца. Доповідь викликала жваву дискусію щодо специфіки реценції та якості перекладів Б.Шульца в сучасній Україні. Продовжилася ця тема виступом **Віри Романишин** із Дрогобича про постать багатолітньої інтелектуальної подружки Б.Шульца, письменниці та філософа Дебори Фогель. **Тарас Лучук** (Львів) висвітлив ще одну слабо вивчену тему – студії І.Франка та його польського колеги, знаного львівського класичного філолога **А.Турина** над спадщиною давньогрецької поетеси Сапфо. **Оксана Загороднюк** (Львів) розкрила у своїй доповіді вплив Т.Ружевиці на українських поетів із львівського середовища альманаху “Скриня” (1970-ті роки).

Без сумніву, конференція “Польська мова і полоністика у Східній Європі: минуле і сучасність” була не звичайною формально-ювілейною подією, а насиченим інтелектуальним форумом, який зібрав представників полоністичних середовищ Центральної і Східної Європи і запропонував їм нагоду для плідного діалогу. Для самої ж кафедри польської філології та Львівського університету загалом це – привід ще раз переконатися, що Львів був і залишається важливим полоністичним осередком у світі.

Христина НІКОЛАЙЧУК, Остап СЛИВИНСЬКИЙ